

KURYER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 21. Kwietnia V. S. ROKU 1809.

S. PETERSBURG V. S. 9 Kwietnia. Dależ czynności armii Finlandzkiej. J. J. Moś chcąc ostatecznie zakończyć długą wojnę, rozkazał trzem korpusom wojsk naszych przedsięwziąć trzy stanowiące zimowe wyprawy: 1 z Abo GL. X. Bagrationowi na wyspy Alandzkie, 2 z Wazy przez Kwarken na Umeo, GL. Barklay de Tolli; i 3 z Uleaberga przez Torneo do Wester-Botnii GA. Grafowi Szuwałow. Owyprawie pierwszego korpusu i zajęciu przez niego wszystkich wysp Alandzkich donieśliśmy już w Nrze 25 tej gazety: dodajemy to tylko, że GM. Kulniew posłany z iazdą w pogoń za uchodzącym nieprzyjacielem, długo ścigając opanował brzeg szwedzki i zajął Griselham: z tej nowej próby okazuje się że niema żadnych zwyczajnych przeszkód dla odważnych i mężnych wojsk Rossyjskich: zdobyto na Alandzkich wyspach 18 dział, 2 haubice z ładunkami, 5,530 strzelb nowych, 1,073,400 ładunków, i 76 pudów prochu.

GL. Barklay de Tolli z korpusem, mającym przez Kwarken przechodzić, nocował na pustej wyspie Walsharm: nazajutrz o piątej z rana wystąpił w tym porządku: i otwierał drogę Półkownik Filisow ze 100 kozaków i dwoma batalionami Połockiego muszkieterskiego pólku, 2 następował GM. Berg z 200 kozakami, 2 batalionami leybgrenadierów, 2 batal: Tulskiego muszk: pólku, i 6 działami. Głęboki śnieg, i ogromne lodu zwałiska, przez burzę morską zrzucone, a potem w jedną bryłę zmarzłe, opóźniały szybkość marszu, osobliwie artylerji; jednak po 12godzinnym ciągnięciu, wojska przybyły do Grosgrund i Gaden, i tam pod szalasami stanęły. Zimno było umiarkowane. Przed tym poruszeniem, 56 godzinami, wyprawiony pierwey na saniach podjazd, z 6 kozaków i 50 wybornych strzelców złożony, pod komendą starszyny Kisielewa 2go, rozpędził d. 8 marca nieprzyjacielską pikietę na Grosgrundzie stojącą, i 4 strzelców Karelskich wziętą w niewolę; następujący zaś nocy uderzył na drugą pikietę z 50 strzelców Sawolaxkich złożoną, i wziętą 1 unterofficera i 9 żołnierzy: reszta upornie walcząca legła na placu: z naszej strony raniony 1 koń kozacki. D. 9 GM. Berg wystąpił ze swoim oddziałem z Gadon o północy i prosto udał się do uścia rzeki Umeo. Tegoż czasu P. Filisow miał rozkaz uderzyć na nieprzyjaciół na wyspie Golmie zebranych: znalazł on gotowych do przyjęcia siebie w lesie okopanych w śniegu strzelców Sawolaxkich i Karelskich oraz półk pieszy Wazowski; napadnieni z przodu szwedzi, upornie bronili się, lecz gdy poszły w tył 2 rotę grenadierów, zaczęli z pospiechem ustępować na Umeo: w tym

spotkaniu znaczną stratę ponieśli w zabitych i ranionych; między którymi znajdował się 5 oficerów, 1 wzięty w niewolę 1 officera, 5 unterofficerów i 30 żołnierzy: z naszej strony dwóch żołnierzy i jeden kozak ranionych oraz koń 1 kozacki zabity, całą stratę stanowią. Przechodząc GM. Berga z drugim oddziałem, gdzie sam GL. Barklay de Tolli nasydował się, daleko był trudniejszy: officerowie i żołnierze szli bez drogi po głębokim śniegu często wyżej kolan: po 18sto godzinnym takim marszu, rozłożył się oddział pod szalasami: o wiorstę półk nieprzyjacielskiej piechoty zajmował wieś Tiunknes; tu więc kozacy cały wieczór ucierali się: d. 10 o piątej z rana GL. Barklay de Tolli uderzył na nieprzyjaciół z całą natarczywością, iakiej tylko śnieg niezwyčajnie głęboki dozwolił, i po mocnym strzelaniu zmusił do ustępu: stracili szwedzi wielką liczbę zabitych i ranionych, których nawet uwieść z placu bitwy niepotrafili: strzelcy i kozacy ścigali uchodzących po drodze do Umeo, gdzie już zebrały się wojska przez P. Filisowa rozpedzone: Półkownik zaś Filisow nadciągnął wieczorem do wsi Tefte, o 15 wiorst od Umeo odległej.

Gdy przednia straż o wiorstę zbliżyła się do miasta, odebrał GL. Barklay de Tolli wiadomienie, że General szwedzki życzy rozpocząć negocyacyę. Odpowiedział GL. Barklay, że ma rozkazy postępować naprzód bez zastanowienia się, że zatym dla negocyacyi wstrzymać marszu nie będzie; jeżeli wódz szwedzki chce lud oszczędzić, może sam zjechać do obozu. Tym czasem gdy strzelcy bez przerwy naprzód postępowali, szwedzki GM. Graf Kronszett przybył niebawem do GL. Barklay de Tolli, i doniósł że cały naród żąda pokoju. Zawarto więc konwencyę, przez którą obowiązali się szwedzi opuścić Umeo, ustąpić w tył na wiorst 200 do Gernozand, a zostawić wojskom naszym wszelkie składy żywności i amunicyi. Azatym wojska nasze nową sławą owiencone weszły d. 10 marca z całą pompą wojenną do Umeo. Przebyły one we 48 godzinach wiorst 90 otwartym morzem, kędy nigdy ślad ludzki nie powstał, wytrzymały pod 64 stopniem północnej szerokości doymniające mrozy, zwyciężyły i nieprzyjaciół i śniegi i ogromne lodu łomy. D. 11 GL. Barklay de Tolli rozkazał Półkownikowi Filisow ciągnąć do Piteo ze 100 kozaków 2 batalionami pólku Połockiego i 2 działami, i zabierać po drodze wielkie składy nieprzyjacielskie ładunków, dział, broni, prochu, ołowiu, amunicyi i wszelkich wojennych zapasów. Starszyna Kisielew 2gi wysłany naprzód z lekkim wojskiem zabrał

pod wsią Rotan transport wielki prowiantu, 20 wozow z ładunkami, 21 lawetow, i 24 pary wozow artylerzystycznych. Nadto zdobyli nas u brzegu zamarzlą galiotę, na której znaleźli 900 beczek prochu i kilkaset pudow ołowiu. Tu wzięliśmy w niewolę 1 unterofficera i 4 żołnierzy. P. Filisow przybywszy do Zefwar zdobył 2 żelazne działa 12sto funtowe, które w drodze do Umeo zostały odcięte. D. 14 szczęśliwie przybył z Wazy do korpusu półk muszk. Nowaginski. Zdobyliśmy w Umeo żyta i maki 500 beczek, owsa i ięczmienia 400 bk, grochu i krup 60 beczek, ryby soloney i suszoney 200 beczek, mięsa solonego i suszonego 300 beczek, soli 90 beczek, masła 35 pudow, gorzałki 600 kan, dział 6 funtowych miedzianych 2, dział 6 funtowych żelaznych 8, strzelb 2820, ładunkow 134,690, prochu 471 beczek, ładunkow działowych 1575, kul palnych 166, kul karabinowych 42000, lontow 2000, kartaczow muszkietowych 7320, kul 408, ładunkow blaszanych kartaczowych 6455, wozow artylerzystycznych z różnemi potrzebami 11, saletry i siarki 200 pudow, sukna różnego 4000 arszyn, trzewikow par 5500, ponczoch par 29 t, koszul 800, butow palonych par 10 t, halsztuchow 10500, mundurów 320, wozow z rzeczami szpitalnemi 12, kółder prześcieradeł i nawleczek 245, tornistr 8200, pasow 3000, płaszczow 100, kotłow miedzianych 500, rancow 1000, manierek 3 t, siodel z całym przyborem 150, bębnow 5, instrumentow do sypania szanćow sztuk 500. GL. Barklay de Tolli oddaie sprawiedliwość całemu poruczonemu sobie woysku, które z taką gorliwością zapalem i pośpiechem uskuteczniło pamiętny na zawsze przechod przez Kwarcken, i to jeszcze przydaie że po zaięciu Wester-Botnii woysko cale rozłożone w ziemi nieprzyjacielskiej zachowało naywyższy we wszystkim porządek i karność, tak dalece że postępowaniem swoim na powszechnie u obywatelów zasłużyli podziwienie, niedaiać nikomu naymniejszey do skargi przyczyny. GL. Barklay de Tolli osobliwie zaleca GM. Berga ze świty J. J. Mości, Szefa Połockiego muszk. półku P. Filisowa, leybgrenadierow półku Maiora Woieykowa 1go, Starszynę Kisieleva 2go, Tulskiego m. p. maiora Meiera, Kazańskiego dr. p. Podporucznika Kawera, 3go sterzelcow p. Podporucznika Katincowa, leybgwardyi p. Podporucznika Karsakowa, Podporucznika Kochanowa, Połockiego m. p. Porucznika Łoweykę, Tulskiego m. p. Chor: Karkela, Półku kozackiego Kisieleva Sotnika Kisieleva 4, i Chor: Herasimowa.

Jak GA. Graf Szuwałow ze swoim korpussem opanował Torneo, iaką przestrzeń śniegow i zwalisk lodowych przebył, iak Szwedow doścignął i poraził, iak regimentow 9 i 4 brygady rozbroił, iak 2 Generał Maiorow i cały sztab uwięził, i iak 6 t. ludzi z okładem wzięł w niewolę, iak dział 22 i chorągwi 20 zdobył, iak naresztę kto się dystyngwował, późnief damy.

PARYŻ d. 8 Kwietnia Pisma nasze następuiać daia wiadomość z iednego listu z Wiednia pod d. 18 marca pisanego., Officer francuzki przyniosł depesze adressowane do naczelnika departamentu wojennego: niechciał

ich oddać nikomu tylko samemu Cesarzowi: Franciszek I odesłał go do Arcy Xcia Karola: ten przeczytawszy zapieczętował depesze w obecności Kuryera, któremu one oddaiać, rzekł te słowa,, podobne głupstwa niezasługuią na żadną odpowiedź; odnieś ten pakiet tam, zkad go wzięłeś; ieżeli pół godziny ieszcze zabawisz w Wiedniu będziesz aresztowany i za granicę wyprowadzony „Publiczność uwielbia powszechnie to mocne Arcy Xcia postanowienie — Napoleon ofiarował królestwo Westfalskie W. X. Würtzburskiemu, a Xwo Würtzburskie bratu Cesarzowej dziedzicowi Brizgowii, Modeny i Massa Carrara, maiąc dać w zamianę bratu swemu Hieronimowi Portugallia. Czyni on nadzieię że powróci z czasem Wenecyą, Tyrol i Toskanią; lecz żąda Hiszpanii i Portugallii. Austria oświadczyła żądanie o zniszczenie związku reńskiego, o zabezpieczenie niepodległości Niemiec od wszelkiego wpływu francuzkiego, ażeby Niemcy mogli ustanowić nową dla siebie konstytucyą i wybrać drugiego naczelnika — Daudun agent poselstwa francuzkiego naito dom letni pod Wiedniem i nieprzestae zaręczać, że Napoleon iest nayspokojniejszych myśli — Przedsiębiorą zrobić insurrekcyą całych Niemiec i Włochow — Nieprzestaią drukować tu wiadomości hiszpańskich. Korespondencya urzędowa między naszym dworem i Paryżkim wyszła z druku razem z pamiętnikami ministra Szteina: wszystko będzie ogłoszone po wypowiedzeniu wojny — Król Pruski dostarczy nam kontynges od 40 t. ludzi. Elektor Heski da 5 mill. talerow i 2 regimenta emigrantow heskich przystawi. Obecne woyska zaymą Prussy i Saxonią — Były minister skarbowy Zichi został ministrem przy armii, maiąc urządzać całą administracyą wojenną — Po napisaniu tego listu, kiedy chciałem zapieczętować, zaczynaia rozchodzić się nowe o pokoiu wieści. Napoleon musi umieć czarować, ieżeli potrafi wstrzymać teraz pospolite tarcz austriackich ruszenie.

Nic doskonaley nad to pismo niepokazuie przewrótu Austrii. Zaden list nie był posłany z Paryża ani do Cesarza ani do naczelnika departamentu wojennego. Próbo sobie podchlebiaia że będą mieli pomoc zewnętrzną. Prędzey Austria zginie aniżeli królestwo Westfalskie. A ieżeli ona mówi o Bryzgowii, Modenie i Massa Carrara; to nader daleko widzi; czemuż milczy o Lotaryngii, Alzacyi, Niderlandach? O Tyrolu, Wenecyi, Toskanii nierozsądne myśli! a raczey chimery, które ucieszyć mogą tych tylko, którzy one sobie roią. Uzbroienie się Austrii dowodzi tryumfu angielskich stronników, lecz nikogo nieustrasza, owszem wzbudza politowanie. X. Schwartzenberg źle powiedział, że wszystkie woyska francuzkie są w Hiszpanii i że moment dzisiejszy iest naypomyślniejszy: Austria doświadczy dziś tego, czego doznała w roku 1805 i dawniey. Sami śmiać się będą Austriacy późnief z dzisiejszych nadziei. Liga reńska iest mocniejsza od potróyney korony domu Lotaryńskiego. Paszkwile hiszpańskie słabym i śmiesznym są orężem. Król i Królowa pruscy oplakuią zaśłepienie Austrii; i przepowiadaią iey wspólnie z całą Europą upadek niezawodny po zer-

waniu traktatu Prezburskiego. Elektor heski straciwszy nieodzownie swoje kraje, nie ma tyle ślepoty ażeby chciał utracić swoje skarby i zamieniać na papiery. Post scriptum, na tym liście, ile jest śmiesznym, tyle dowodzi smutnego położenia monarchii austriackiej. Napoleon czarownik! niezawodnie, Imperator chce najmocniej wyrwać nieszczęśliwych z przepaści, do której z pospolitym ruszeniem leżą: jeżeli to usiłowanie stanie się daremnym, jeżeli Austriacy zaczną kroki nieprzyjacielskie, już te będą ostatnie. Skromność i zimna krew Francji, są znamiem siły a nie znakiem słabości: ma ona dwa razy więcej wojska w Niemczech aniżeli potrzeba do zniszczenia wojsk austriackich.

Adiutanci Imperatora i Vice-hetmana wychodzili z Paryża do Niemiec. Liczą do 100 t. wojsk, które na lewy brzeg Renu przeszły. Z Hannoworu, Pomaranii, Gdańska, Hamburga, Lubeki, wojska poszły do Saxonii, gdzie Mar: Bernadotte X. Ponte-corvo dowodzi. Przybyli do tej stolicy po Mar: Bessieres, który już do Niemiec udał się, Mar: Lannes ze swoim sztabem z Hiszpanii, i Major Lagrange adiutant X. Sudermanii z depeszami od Sztokolmskiego dworu — Wszystkie wojska austriackie jedną składać mają armią, której hetmanicę będzie Arcy Xiążę Karol: pod nim oddzielnymi korpusami na przykład Francuzów dowodzić będą GG. Klenau Lichtenstein, Stipsitz, Rosenberg; AX. Ferdynand i t. d. A. X. Maxymilian prowadzić będzie milicją. Rozrzucają po całym wojsku xiążeczki z pieśniami wojennymi przez J. Collin napisanymi: pierwsza opiewa honor tych którzy wzięli się do obrony domu Lotaryńskiego, druga wyraża przysięgę milicji iść mającej wszędzie za swoimi chorągiewkami, trzecia wzywa pomocy opatrności przeciwko licznemu wojsku dumnego nieprzyjaciela, czwarta i piąta wyraża pożegnanie ojców z synem i młodzieży z kochankami; szósta przemawia do rolników, kupców, mieszczan, których wzywa do obrony ich winnic towarów i miast przeciwko nieprzyjacielowi, który szuka śmierci; siódma o potędze Austrii, ostatnia zrobiona na spełnienie zdrowia Cesarza. Piśma nasze czynią nad tym następne uwagi. Nikt oprócz Anglii niegrozi zagubą domowi Lotaryńskiemu, który ze wspaniałości francuzów 5 razy był swój otrzymał. Jeżeli Austria tak uzbraja się wczasie pokoju, cóż na wojnie czynić będzie? Przez ciąg 15 letni dwa traktaty stanęły pod murami Wiednia, trzeci był ułożony w samej stolicy, gdzież teraz będzie? Zapomnijmy o sławnym pospolitym ruszeniu 1796 roku? Głoszą że Francja domaga się u Austrii o pewne prowincje, gdy nieżąda tylko zachowania traktatu Prezburskiego. Zaczynają wojnę; musieli znaleźć w milicji to, czego przez lat 15 we 20 bitwach nie mieli. Zważywszy całą przeszłość i czas teraźniejszy, wności należy, że albo Dunaj nabył własności rzeki Lete, albo że wszyscy odurzeli Niemcy.

Napoleon d. 15 marca napisał wyrok dla W. Xięstwa Bergu i Kliwii względem Kodeksu praw i zniesienia wszelkiej różnicy między obywatelami. Zniesione są odtąd prawa i przesady niepozwalające łączyć się związkiem

małżeństwa wieśniakom ze szlachtą i mieszczanami; obalone są oraz wszelkie klasy i wieczne i ciała przelane — Drugim wyrokiem odpuścił Napoleon winę Grandowi hiszpańskiemu S. Simon na śmierć dekretem kommissyi skazanemu. Trzeci wyrok ogłasza winnymi śmierci tych francuzów, którzyby oręza w zastępach nieprzyjacielskich przeciwko oyczyźnie użyli.

WIEDEŃ d. 19 Kwietnia. Drugi rapport dzienny wojska cesarskiego w głównej kwaterze Alt Oeting d. 12., Dnia 11 armia w kierunku już opisanym postąpiła do rzeki Vils i Jser. Powietrze niezwykajnie przykre było, jednak wojsko wytrzymało z zimną krwią ostrą słotę. D. 10 o iedynastey F. Dedowich wkroczył do Passau. Nieprzyjaciel spiesznie ustąpił; iednak przedarłszy się wojska nasze zagarnęły iednego od inżynierów officera i 8 saperów. Jeden wódz francuzki ledwo uciekł do twierdzy. Dowódca 4go korpusu FX. Rosenberg wezwał zamek do poddania się, lecz ten podług wojennego zwyczaju odrzucił propozycją. Obywatele miasta Pasau oświadczyli radość wielką z naszego przybycia: wydrukować kazali odezwę Arcy Xcia Karola do Niemców i 2 t. exemplarzy między lud rozdzielić dla ożywienia ducha Niemców i ich udzielnosci.

Cesarz wydał do obywatelów odezwę, ażeby pożyczili na potrzeby wojska, na którym los monarchii polega, leżące pieniądze, oraz sprzęty srebrne i złote do mennicy zaniesli. Przrzeka Monarcha świątobliwie cenę sprawiedliwą zepewnić po 55g ryń: za grzywnę złota a po 25 ryńskie za grzywnę srebra. Papiery bankowe coraz wyżej podnoszą się; już stanęły na 86 i pół procentach. Po wszystkich królach monarchii nakazane są uroczyste modły za szczęśliwe oręza, sprawiedliwie dla utrzymania niepodległości i udzielnosci Austrii, oraz dla uwolnienia Niemiec, podniesionego; najprzód w kościele NP. Maryi pomocney otworzyły się z processjami te modły do Wszechmogącego o błogosławieństwo i pomoc oręzowi austriackiemu; Cesarzowa, iey matka, AX. Beatrix cała familia cesarska, X. Arcy-biskup Hohenwart urzędnicy różney klasy, duchowieństwo, ludu tysiące wystawowało obraz przenikający rezygnacyi i ufności w Wszechwładnym, z w sprawiedliwiej sprawie, oraz pokazywało szczerą gorliwość o dobro oyczyzny, której losy wążą się na szali Przedwiecznego. Metropolitalny kaznodzieja Schmidt miał stosowną do okoliczności mądrą i rozrzuwającą naukę. Z taką uroczystością wszystkie zakony całe duchowieństwo i wszystkie klasy ludu po wszystkich kościołach odprawować będą z processjami nabożeństwo do d. 21 kwietnia codziennie bez przerwy.

MADRYT d. 26 Marca. Znaleźli francuzi w zdobitej twierdzy arragońskiej Jacca 52 działa, 6 moździerzów, i wiele tysięcy strzelb, oraz różney amunicji. GD. Grandjean na drodze do Walencyi spotkał Insurgentów d. 19 w Pobleta, i pobił; d. 20 uderzył na twierdzę Morella i zabrał 14 dział, amunicję, magazyny, szpitale: G. Pedro dela Roca uciekł z regimentem Amerykańskim i wieśniakami. G.

S. Cyr d. 16 lutego rozgromił w Jgualada G. Castro; d. 22 opanował stanowisko Vals. GG. Souham i Pino z mężnemi francuzami i nieustraszonemi włochami uderzyli na G Reding i Castrogal, wnet złamali szyki i wzięli w niewolę 3 Adiutantów, Generała jazdy, 3 Półkowników, 7 Podpółkowników, 100 officerów, i 2 t. ieńców, resztę zrabali. G. Reding dwa razy cięty uratowany został przez szybkość swego konia: wkrótce Walencya oblężoną będzie. Westfalczyków konnych 150 popisało się nąpiękniej na granicach portugalskich pod Hinoiosa: uderzyli na 2 t. piechoty liniowej, batalion Avila i 100 koni od Rodrigo przychodzących, zmieszali tę kolumnę, zrabali i rozproszyli: komenderujący wódz angielski Vison uciekł. Korpus Mar: Victor przeprowił się d. 15 marca przez Tagus w Talawera i Arzobispo, ciągnął d. 16 przeciw armii G. Cuesta, d. 17 znalazł ją oszancowaną za Jber, trzy razy ją złamał i wyrugował ze wszystkich stanowisk, lecz dla upałów dalej za plac bitwy pójść niemógł: d. 18 G. Laval złamał hiszpanów pod Valdecana i 5 t. uwięził, ścigał po skałach aż do wąwozu Miravetta, i zajął Mansaneres; wojsko G. Cuesta rozpieczęchło się; a Mar: Victor opanował d. 20 Truxillo; artylerya do Merida nadciągnęła: ten korpus ma się łączyć z Mar: Soult który wszedł do Lizbony. Nieszczęśliwe miasto Cadix jest igrzyskiem swywolnego pospółstwa; kapucyni najwięcej wpływu mają: Anglicy i Szwaycarowie do miasta niebyli przyjeźci, owszem powstały ztąd rozruchy i Anglicy uręczyć musieli, iż będą pomagać nie wchodząc do miasta: Margr: Villel najniewinniej za zdraycę był ogłoszony, ledwo go uratowali kapucyni: wyznaczono 2 officerów hiszpańskich i 2 angielskich do obejrzenia fortyfikacyow i utwierdzenia miasta; lecz któż nieprzewiduje że Anglicy kłamstwami mogą lud oszukać i miasto opanować. Jeńcy francuzcy zamknięci są na okrętach lub na wyspach Balearskich. Polacy do Francyi wychodzą.

LONDYN d. 12 marca. X. Yorck generalissimus sił angielskich wyszedł ze służby. Ministrowie wstrzymali hanbiący w obliczu calej Europy proces. Parlament oświadczył że Xże albo winnym byź musiał, albo jest niedołężnym. Dimissia X. Yorck może byź hasłem odmiany ministrow i smutnych zamieszkań. Królowa mocno jest rozjątrzona; spodziewała się ona z tym Xciem mieć regencyą. Lord Paget służyć ma w wojsku austriackim. Ze Szwecyi odwołano kawalera Correa. Flotta ogromna wkrótce popłynie na morze bałtyckie pod dowództwem Admiratów Saumarez i Hood. Viceadmiral Duckworth popłynął do Lizbony i Cadix; ma zebrać się 14 t. woysk naszych w tamtych stronach. Fregata francuzka Kleopatra wzięła naszą Topase w Indych zachodnich. Stany ziednoczone myślą nam wojnę wypowiedzieć; niedawno znieważyły nasz statek Sandvich. Vice-Król Liniers zaszczerpił w mieszkańcach południowej Ameryki nienawiść przeciw Anglikom: postępowanie G. Witlocke w Buenos Ayres jest w obrzydzeniu powszechnem. Rozprawiają w Parlamencie pięknie i wymownie o stanie politycznym Euro-

py i o potrzebach narodu, najmocniej naganiają ministrom; lecz ci w milczeniu wszystko stanowią i do skutku przywodzą.

Wiadomości z Hiszpanii donoszą że G. Ur-lina czyli Castogal mianowany jest wodzem armii szrodkowej i Andaluzyjskiej która wynosi 21 t. piechoty i 1700 jazdy. Pierwszy wódz X. Infantado przez Juntę do usprawiedliwienia się powołany do nas płynie. G. Cuesta ma w okolicach Truxillo 14 t. piechoty i 2 t. jazdy; wojsko angielsko-portugalskie 14 t. wynoszące stało d. 8 lutego o 28 mil od Truxillo. X. Alburquerque odebrał rozkaz ażeby z 3 t. piechoty i 2 t. jazdy przyłączył się do G. Cuesta i poszedł przeciwko Toledo: wezwano do połączenia się pod Caroliną nasz regiment 4ty. Francuzi mają ciągnąć z Gallicyi na Ciudad Rodrigo.—Z Rygi donoszą że Prusacy osiedli Gdańsk za wiedzą Francyi.

FRANKFURT d. 6 Kwietnia. Francuzi utwierdzają się nad rzeką Lech z pospiechem: 5 t. ludzi pracuje w redutach od Landsberga aż do Auszpurga. Do ostatniego miasta sprowadzono 200 piekarzow na pieczenie chleba dla woyska francuzkiego: zakładają się wielkie magazyny pszenicy i owsa w Donawerth, Ulmie i innych miejscach. Mar: Massena dowodzi woyskami ze Francyi przybyłymi; do tey armii należą G. Harrandt z Badencykami, i G. Vandamme z Württembergczykami, do tych sił nadciąga z Metz 25 t. woyska odwodowego. Francuzi osadzili mocą zamek Würtzburgski. Mar: Bessieres przejechał przez Carlsruhe do Phortzheim. Xiążęta ligi reńskiej drugiey klasy obowiązały się dostarczyć swoje kontingensa w ludziach lub w pieniądzech; w pierwszym razie ich woyska będą wcielone do woysk X. Nassau. Mar: Bernadotte zgromadził znaczny korpus w Saxonii; za powrotem Króla z Warszawy odbywał przed nim woysk popisy z powszechnym podziwieniem i ukontentowaniem. Mar: Davoust zgromadza woyska swoje w okolicach Bambergi, Szechweinfurtu i Würtzburga. Grozi więc Niemcom straszna burza; lecz niewiadomo na którą stronę zleją się wszystkie kłęski. Główna kwatera woysk francuzkich w Strazburgu.

MEDYOLAN d. 29 Marca. Eliza X. Lu-ki i Piombino W. X. Toskańska uczyniła odezwę do mieszkańców Toskanii przyrzekając im piastować z ich dobrém powierzona sobie od Napoleona godność; oświadczyła się byź przystępną równie dla bogatych iak i ubogich, słuchać skarg wszystkich klas ludzi i one przekładać Imperatorowi; wezwala naresztę do posłuszeństwa, wierności i przywiązania do wielkiego państwa. Oyciec S. cicho żyje w Rzymie: w tém państwie 3 t. Hiszpanow wykonalo przysięgę wierności Józefowi — Król Neapolitański popłynął na odzyskaną wyspę Capre, która w tey porze roku jest najrozkosznijszym ogrodem; oglądał fortyfikacye, nocował na korwecie i nazad powrócił. Zgromadza się woysko 15 t. Neapolitańczykow na popisy; obywatel dobrowolnie dostarczyli konie dla Welitow—Vice-król Włoski zgromadzić kazał regimenta pod Weroną, sam wyjechać zamysła z małżonką na mieszkanie letnie do Jstryi, dokąd już poszli grenadierowie.

DODATEK

DODATEK Nro 32.

DO GAZETY KURJERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 17. Kwietnia ROKU 1809.

Kantor gazety Kurjera Litt: u XX. Piarow w Wildie Pre-numeruje się rocznie i pół rocznie w terminach przed 1. Stycznia i 1. Lipca: na prowincyę za każde pół rocze po rubli 7, w mieście po rubli 4 i pół, każda sztuka po dwudziestce.

DONIESIENIE

W roku terażniejszy 1809 miesiąca marca 29 dnia. Nieiakiś Jegomość, lat koło czterdziestu mający, urody słuszney, figury w sobie szczupłej, twarzy dużej suchej pociągłej, i nosa dużego, włosów na głowie strzyżonych ryżawych czerwonych i bakombardow tegoż koloru dużych, w czuyce szaraczkowej światłej z kołnierzem dużym, z człkiem przy nim będącym wzrostu małego, twarzy małej suchej w płaszczu białym, mający zawinięcie z sobą małe, na stancyi będąc u JP. Zukowskiego Obywatela Wileńskiego za wileńską bramą w domie pod Nrem 100 położonym, niał od niżej podpisanego, człowieka z końmi trzema i bryczką za mil 5 od Wilna w Powiat Trocki do dworu Owsianniszek na trakcie Janowskim położonego, który to człowiek pułwieczny, urody słuszney sucharławy, twarzy okrągłej, włosów bładynowych, w kożuchu starym i płaszczu także starym kołoru brązowego, z końmi iednym wilczatym lat 5 mającym, grzywę i ogona czarnego, i dwoma karemi z których ieden ma lat 5 na szósty, a drugi lat 6 na siódmy a wszystkie trzy mierzyny, w chomontach furmańskich, z bryczką mającą budę pokrytą płótnem furmańską, gdy do tych czas niepowrócił, ani sam, ani koni, ani też może niżej piszący się powziąć iakiejkolwiek wiadomości, gdzie się podział, przeto nąypokorniey uprasza wszystkich Obywateli Imperium Rossyjskiego i zagranicznych, aby przyjąwszy takowych ludzi lub koni przez komunikacye do naybliższej Zwierzchności dostawili, dla pozyskania swojej straty. — Datt 1809 apryla 20 dnia w Wilnie. —

Jerzy Romanowski.

Różni Obywatele rekwirują zawiadomienia przez gazety, iakie są i gdzie majątki na arędę zastaw lub sprzedaż wieczystą i z kim kontraktować mają.

Dobra, Kamienica, Siewki, Stawy, i Kryniki, w Powiecie Brzeskim leżące dziedziczne JW. Grafini Branickiej, są do przedania. — Ktoby sobie kupić one życzył, niech się raczy udać do W. Brochockiego Szambelana byłego dworu Polskiego do Nieświża, zupełną mocą do tęg sprzedaży przez JW. Branickę opatrzonego, lub też do Lubomla do W. Przesmyckiego Kommissarza tamiecznego, z którymi, z pierwszym lub drugim traktować o sprzedaż może; są do tego sporządzone mapy i inwentarze które dostatecznie o stanie tych dóbr każdego kupić pragnącego objaśnią.

Podaje się do wiadomości, iż kilka folwarkow w Gubernii Grodzieńskiej, w Powiecie Nowogrodzkim i Oszmiańskim leżących, znajdujących się do zastawy, życzący o nich dowiedzieć się, uda się do W. JP. Francessona Kapitana, mieszkają-

cego w domie JW. Graffa Pocięcia gdzie widzieć można tabelłę czyli wyciąg intryty tych folwarkow destinowanych do zastawy.

DONIESIENIE.

1809 Apryla 5 dnia, uciekł Woyciech a przezywający się Wincenty Zaleski mający figurę wzrostu średniego twarzy bladawey okrągło podługowatej, broda i wąs ciemno zarastające, włos na głowie bładowy rzadki i troche łysy, lat mający do 30, oczy dość okrągłe wypukłe, z oka prawego łza płynie i czerwoniawe, nos dość duży czerwony ustawicznie pot występuje obfity na twarzy szczególnie na nosie, mowa koronna polska, umie język niemiecki i troche po łacinie, pisze charakterem angielskim, w odzieniu czuyka szaraczkowa surdut stary ciemno oliwkowy, na kasztanowatym koniu, z światło grzywą małym kulbaka angielska i musztuk, z fuzyą, wysłany do folwarku Bóldziey od W.W. Korewów Sędziów z podatkiem do Kowna odesłać się mającym zł. 91 gr. 23 który wyprzedawszy żboże w majątku Bóldzieiach w karczmach Passamawiu i Hanuszyszkach na trakcie z Bóldziey do Wilna leżących wybrawszy podymnę od Chłopow w ogule skradłszy rubli 200, skradłszy zegarek szczerozłoty z obustron otwierający się i inne wielkie szkody poczyniwszy powrótem niby do Wilna z 8 na 9 Apryla przeiechawszy Hanuszyszki nocował w karczmie Ołonie, z kąd już bez śladu uciekł tak wielką uczyniwszy szkodę. Szanowney Publiczności, aby do podpisującego się złapawszy złoczyńcę który żadnego paszportu ani zaświadczenia niema chybaba zmyślone doniesić raczył za co przyzwoitą odbierze nadgodę. — Ignacy Biedrzyński, mieszkający w Wilnie na zarzeczcu w Kamienicy Andziukiewicza a dawniey Sędziego Korewy pod Nrem 245.

Majątność Zodziszki w Powiatach Wileńskim i Zawileyskim nad Wilią położona, 240 dymów licząca, obfita we wszelkie wygody z łąk, wody, gruntow, lasów, i zabudowania, o mil 11 od Wilna leżąca, jest do przedania lub na arędę ogulnie lub folwarkami szczegulnie za nayprzystępniejszą cenę. Traktować można z Aktorem JW. Weysenhoffem w domie Lisaniewiczów mieszkającym i zawierać układy aż do S. Jerzego. —

Z Powodu, że w dodatku do Kurjera Litt: 31 pod dnia 17 Kwietnia w doniesieniu między Debitorami Wentzela pomieszczono Barona Rossena, czyni się ostrzeżenie, ażeby Prześwietna Publiczność niestosowała tego Imienia do W. JP. Barona Rozena tytularnego Sowietnika i Expedytora w Litt: Wileńskim Pocztańcie; gdyż familia Rossenów wcale jest oddzielna od W. Sowietnika i Expedytora Barona Rozena.

Ogłasza się Sukcessorom Andrzeja Kurowskiego znajdującym się w Rossyi iż on Kurowski terażniejszego roku 1809 umarł.

Kommissya Sądowa edukacyyna Gubernii Litewskich Białoruskich i Minskiej do wiadomości podaje; iż na skutek rezolucyi swejey pod dniem 8 marca b. r. nastaley, a przez JW. Ministra oświecenia Publicznego dnia 27 marca potwierdzoney, place puste na przedmieściu Wileńskim za rudnicką bramą sytuowane do funduszu edukacyynego należące, podług pomiaru sznurów kwadratowych 3, prętów. 12 pręcików 49. rozciągłości mające; przez licytacją publiczną w terminach 15, 20 i 25, bieżącego miesiąca kwietnia roku teraźniejszego za gotowe pieniądze więcej dającemu na wieczny czynsz wyprzedawane będą. — Zyczący przeto nabyć pomienione place, wzywają się w terminach wyżej oznaczonych osobiście lub przez pełnipotentów prawnie umocowanych, do sali Kommissyy Sądowej edukacyyney w domu Uniwersytetu na ulicy zamkowej pod Nrem 7. gdzie takowa licytacja w terminach powyżey, oznaczonych od godziny czwartey do godziny szóstey po południu w komplecie osób Kommissyą składających publicznie odbywać się będzie. — Działo się na sessyi dnia 7 kwietnia 1809 roku. Zgodno z protokołem świadczę.

Alexander Jesman.

W księgarni Uniwersytetu następujące znajdują się książki.

- O Wymowie i Poezyi powtórne wydanie nowemi uwagami pomnożone pr. X. Golańskiego in 8vo w Wilnie 1788. zł: 11.
- O zniesieniu Zakonnicy, o edukacyyi publiczney kobiet i ludu przez Panią Genlis z Francuzkiego przełożone, in 8vo w Krakowie 1794. zł: 2 gr: 20.
- O Ziemiorodstwie gór dawney Sarmacyi a późniey polski, pierwsza rozprawa o równinach tej krajiny, o pastwiskach i o części bieskidow i bielaw pr. S. Stasica in 8vo w Warszawie 1806 zł: 3.
- Pamiętnik od pokoju Hubertskiego roku 1763, aż do podziału zaboru kraju Polskiego roku 1775 pisany od Fryderyka II. Króla Pruskiego, in 8vo w Brzegu 1789. zł: 2. gr: 20.
- Paweł i Virginia powieść Indyjska in 8vo w Krakowie. zł: 4. gr: 20.
- Piec razem z Kominem oszczędzający palwa z przyłączeniem ogólniejszych prawideł i rysunku stawiania go i palenia w nim in 8vo w Krakowie 1804 zł: 2, gr: 20.
- Pigmalion scena liryczna, Jana Jakóba Rousseau wierszem przełożona pr. K. Węgierskiego in 4to w Krakowie 1799. zł: 1. gr: 10.
- Pochwała Ludwika XII. Króla Francuzkiego zwanego oycem ludu i Leokadya pisana w sposobie de Cervantes pr. P. Floryana z Francuzkiego wyłożona in 8vo w Krakowie 1790. zł: 2.
- Początki Chemii, stosownie do teraźniejszego iey umiejętności stanu dla pożytku uczniów i słuchaczy ułożone, i za wzór lekcyi Akademickich służyć mogące przez Jędrzeja Sniadeckiego tomow 2. in 8vo w Wilnie 1807 zł: 36. gr: 10.
- Podróż Lorda Makartney Posła W. Brytanii do Chin w roku 1792, 93, 194 zawierająca wiadomość o kraju, o rządzie, i narodzie Chińskim, tudzież o części Tartaryi Chińskiej etc. zebrana i wydana przez Pana Staunton Sekretarza poselstwa a teraz na polski ięzyk przełożona pr. Pana Markiewicza z kopersztynchami tomów 2 in 8vo w Krakowie 1802. zł: 16. gr: 20.
- Podróż Pana La Perouse na odkrycie nowych

kraiów w latach 1785, 86, 87, i 1788, wydane przez M. L. A. Milet Mureau tłumaczona z Francuzkiego z przydanemi uwagami PP. J. P. Forster i C. L. Sprengel, tomow 5 in 8vo w Krakowie 1803. zł: 18.

Podróż koło kuli ziemskiej odbyta przez Komandora Byron w latach 1764, 1765 i 1766 tomow 2 in 12mo w Warszawie 1805. zł: 10. gr: 20.

Podróż Fortuny do Grecyi przez Tychogennessa sławnego pomysłuścią życia, in 8vo zł: 2.

Podróże Antenora do Grecyi i Azji z francuzkiego tłumaczenie, P. Lantier Autora sławnego, z wielu w tym rodzaju wydanych dzieł przez J. Girtlera tomów 5 in 8vo z kopersztynchami i mappami w Krakowie zł: 50.

— na papierze kleiowym zł: 60.

Podróż przez Szwajcaryą w roku 1800 zawierająca opisanie tego kraju, zwyczajów i rządów pr: P. Williams, in 8vo w Warszawie 1802 zł: 6. gr: 20.

Podróże Kapitana Guliwera w różne dalekie kraje edycja nowa tomow 4 in 8vo w Krakowie 1804 zł: 16 gr: 20.

Przypadki Robinsona Krusoe tłumaczone z francuzkiego tomów 2 in 8vo w Krakowie 1804. zł: 10. gr: 20.

Pukiel belindzie ustrzyżony i porwany, pr Juliana Niemcewicza in 8vo zł: 1. gr: 20.

Rady przyjacielskie dane młodemu Kawalerowi udającemu się na świat obok z francuzkim, w Warszawie in 8vo zł: 5 gr: 10.

Rolnictwo poemat oryginalne w czterech pieśniach pr: Tomaszewskiego, in 4to w Krakowie 1803 zł: 9.

Rozmowy bardzo łatwe polsko-niemieckie in 8vo w Wilnie zł: 1. gr: 10.

W przeszłą niedzielę zginęła mopka z mordą czarną trochę siwą ktoby ją znalazł raczy się zgłosić do Murgrabiego Kardynalii a oprócz podziękki nagroda od właściciela zaręcza się.

Sąd Główny Wremienny ciągle rozberra sprawy Radziwiłłowskie z rejestru summaryynego z rejestrow zaś ordynaryynych pie wszą iest sprawa XX. Sanguszkow z Radziwiłłami. W Departamencie ciągłym oprócz 5 ogłoszonych następują aktoraty w rejestrze remissyynym Brzostowski z Lisaniwiczami, Gerdlandra z Berkowiczem, Siwickich z Drzewickim, Kamińskiego z Bielikowiczem, dziś na stole sprawa Walentynowiczow z Kredytarami.

Słowo przeszłego Logogryfu Sofa, w którym są wyrazy as, osa, Safo, fosa.

S Z A R A D A.

Pierwsze zwierz wielki, drugie ma litery brzmienie, Wszystko ożywia całe rzeczy przyrodzenie.

Cena targowa.						
Od d. 11 Apryla do d. 17 tegoż					Rub	Kop
Beczka	Zyta	-	-	-	9.	60.
	Pszeniczy	-	-	-	14.	50.
	Jęczmienia	-	-	-	8.	40.
	Owsa	-	-	-	5.	—
	Grochu	-	-	-	9.	60.
Faska	Masła	-	-	-	4.	—
Asygnacya	100 Rubli	-	-	-	47.	50.
Dukat	-	-	-	-	3.	28.